

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Ս. ՀՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ ԲԵԹՂԵՀԵՄԻ ՍՈՒՐԲ ԱՅՐԷՆ

«Եւ Բանն մարմին եղեւ եւ բնակեաց ի մեզ»:

Սիրելի Հայորդիներ, որ ի Պաղեստին, ի Յորդանան, ի Հայաստան եւ ի Սփիւռս աշխարհի:

Դարձեալ հաւաքուած Բեթղեհէմի այս Սուրբ Այրին կամարներուն ներքեւ, կ'երկրպագենք մարդացեալ Աստուծոյ սիրոյն, արդարութեան եւ ճշմարտութեան առջեւ, կոչ ուղղելով միաժամանակ հաւատացեալ մեր ժողովուրդի զաւակներուն՝ նորոգելու իրենց քրիստոնեայ հայու ուխտը Նորածին սիրոյ իշխանին առաջ, հետեւելու Անոր քայլերուն եւ փորձ մը ընել մօտենալու Անոր կատարելութեան, ի մտի ունենալով որ այս մէկը նախապայման է, մեր անհատական՝ նոյնքան եւ հաւաքական կեանքերուն համար: Խաղաղասիրութիւնն ու շինարար աշխատանքի ոգին դարեր շարունակ եղած են մեր ազգային նկարագրի յատկանշական եւ գնահատուած գիծերէն մին, եւ այս օրերուն, ամէն ժամանակէ աւելի, այդ նոյն ոգին կը պահանջէ, որ մենք շարունակենք հանդիսանալ ջահակիրները այդ ոգիին:

Ողջո՛յն ձեզ սիրելի հայորդիներ Բեթղեհէմի այս Սուրբ Այրէն, ուր Անսկիզբն Որդին եւ Բանն Աստուած ծնաւ ու յայտնեցաւ աշխարհի: Ո՛վ Հայկեան զարմի հաւատաւոր զաւակներ, դարձեալ այս գիշեր հոգիով ու միտքով մեր հետ եղէք, մեր նախահայրերու ջերմեռանդ սիրով եւ նուիրումով երկրպագելու մանկացեալ Աստուածորդոյն մասունքին: Փա՛ռք Անոր՝ Արդարութեան Արեգակին, որ այս ծանր ու դառն օրերու գիշերուան մէջ դարձեալ կը մարմնանայ վառելու մեր սիրտերուն մէջ իր հոգւոյն եւ սիրոյ անշէջ հուրը: Թող այս սուրբ եւ լուռ գիշերուան մէջ դարձեալ յիշենք պատմական Արցախի համար զոհուած մեր հերոս զաւակները, որոնք իրենց մատղաշ կեանքերը նուիրաբերեցին վերադարձնելու հայրենիքին մասնիկ մը մեր երբեմնի պատմական հայրենիքէն: Համբոյր սրբութեան անոնց մաքուր եւ անմահ ճակատներուն:

Այս գիշեր ծնող Խաղաղութեան իշխանը սիրելիներ, վեր է եւ անկախ նիւթէն ու նիւթականէն: Ան ըլլալով մարմնացումը սիրոյ, իր վարդապետութիւնը եւս հիմնեց սիրոյ վրայ, սէր մը՝ որ հիմնուած էր ո՛չ թէ զգացական կամ յուզական սիրոյ վրայ, այլ աւելի՛ սէր մը, որ իր մէջ պիտի պարփակէր ջինջ ու մաքուր հաւատքի եւ յոյսի մը ոյժը, որոնցմով կը սկսին մարդուն առաքինութիւնները, որովհետեւ առանց սիրոյ մարդ չի կրնար վայելել Հայր Աստուծոյ բարիքներն ու շնորհները: Մարդուն ընկերային կեանքը առանց Աստուածային սիրոյ հրաշագործ զօրութեան անկարելի պիտի դառնար եւ պիտի ձախողէր, քանի որ ազգ, հայրենիք, եկեղեցի եւ ընտանիք գոյութիւն պիտի չունենային, որովհետեւ ասոնք մարմնաւորող եւ պահպանող ոյժը՝ հաւատքով եւ յոյսով բաղադրուած սէրն էր: Եւ արդէն ինչի՞ մէջ կը կայանար մեր Տիրոջ հեղինակութիւնը, եթէ ոչ երկու սէրերու, Օրէնք եւ Մարգարէութիւնք, այսինքն, կրօնք եւ կեանք, որոնք են Աստուածսիրութիւն եւ Մարդասիրութիւն: Յետոյ, Քրիստոսի Ծննդեան նախօրեակին, իշխողներու եւ գերիներու այդ օրուան աշխարհին մէջ, «Ի մարդիկ հաճութիւնն ու խաղաղութիւնը» մարդուն հոգիին երազն անգամ չէին, երբ արդարութիւնը՝ հազուագիւտ երեւոյթ էր եւ ոճիրը՝ հեշտանք, եւ այդ անարդար ու անխաղաղ աշխարհին համար չկար սրտի աւելի քաղցր սփոփանք՝ քան խաղաղութեան ձայնը, որ պիտի գար, առնուազն ժամանակի մը համար, քաղցրացնելու մարդոց սիրտերուն թշուառութեան մռայլը:

Ու երկու հազարամեակներ առաջ Ծննդեան այդ լուռ գիշերը, այս Սուրբ Այրին մէջ, մարդկութեան խորհուրդին իրականացումով տեղի կ'ունենար մարդկային պատմութեան մեծագոյն դէպքը: Կոյս մօր մը կուրծքին, անմեղ մանկան մը ժպիտին մէջէն Աստուծոյ սէրն էր, որ մարմին կ'առնէր ու կ'այցելէր մարդոց: Դարեր ամբողջ մարդկութիւնը մերժեց տեղ մը յատկացնել իր սրտին մէջ Խաղաղութեան եւ Սիրոյ այդ Իշխանին, որովհետեւ միշտ մերժեց զայն ճանչնալ իբր մարդկութեան առաքուած մեծագոյն պարգեւը, եւ իբր հետեւանք ասոր տակաւին մինչեւ այսօր աշխարհ կարիքը չէ զգացած Աստուածորդւոյն, որուն համար ալ ան 21 դարերէ ի վեր կը մնայ «Մեծ Անծանօթը», որովհետեւ մենք մերժած ենք տեղ մը յատկացնել իրեն մեր սիրտերուն մէջ, «Զի ոչ գոյր տեղի իջեանի», եւ այս՝ հակառակ Մարգարէի գուշակութեան, «Եւ դու Բեթղեհէմ, երկիր Յուդա, ի քէն ելցէ ինձ իշխան, որ հովուեսցէ զժողովուրդ Իսրայէլի»:

Սիրելի հայորդիներ, Քրիստոս այն ատեն միայն կը ծնի մեր սիրտերուն մէջ երբ հաւատանք թէ Աստուած մեր հետ է, եւ բացուինք անոր ճշմարտութեան կենարար ոյժին, որուն սահմանուած է մեր կեանքերը՝ իրմով: Իրա՛ւ քրիստոնեան պարտի ունենալ միակ իղձ մը, որ Աստուածորդին ծնի ու մարմնանայ իր սրտին մէջ ամէն օր, եւ մեզ առաջնորդէ այն միակ փառքին՝ որուն սահմանուած ենք, կարենալ ըսելու. «Տէր ասաց ցիս, որդի իմ ես դու, եւ ես այսօր ծնայ զքեզ»: Քրիստոս՝ իր սիրոյ, խաղաղութեան եւ ճշմարտութեան պատգամներով եկաւ բախելու մարդոց հոգիներուն եւ սիրտերուն դռները, որոնք դժբախտաբար երբեք պիտի չբացուէին: Ան աշխարհ կու գար իր հետ բերելով Հայր Աստուծոյ սէրը, սակայն մարդոց սիրտերը լեցուած ըլլալով ամէն կարգի աշխարհիկ հրայրքներով, տեղ չյատկացուցին անոր սիրոյն, եւ տակաւին ցայսօր, Բեթղեհէմի Ծննդեան տեսարանը կը կրկնէ ինքզինք ամէն տեղ, որովհետեւ աշխարհն ու մարդիկ տեղ չունին Աստուածորդւոյն համար, եւ մարդկութեան միտքն ու հոգին փակ է այն ամէն ինչին՝ որ կը վերաբերի այդ Երկնային Հիւրին: Ու այս բոլորը, որովհետեւ Մարդ արարածը տարուած է իր անձնական հաշիւներով, շահերով, աշխարհիկ հոգերով, ապագայի, յոյսերով եւ ծրագիրներով: Մարդուն ողբերգութիւնը կը սկսի այն պահուն՝ երբ ան կը սկսի նայիլ ուրիշ մարդոց՝ տարուած իր սինիք ու փառամով զգացումներէն: Ծանծաղամիտ մարդը չի կրնար ըմբռնել վեհութիւնը սիրելու իր եղբայր-մարդը եւ իր շուրջ ստեղծելու եղբայրական ջերմ մթնոլորտ մը, որ մարդը Ես-ի նեղ կածաններէն առաջնորդէ ուրիշները եւս սիրելու լայն պողոտաները: Ի՛նչ քաղցր եւ գեղեցիկ պիտի ըլլար մարդուն կեանքը, եթէ միայն ան անասնական աչքով շնայէր անոր:

Նոր Տարուան հաշուեյարդարին հետ հաւատացեալը նաեւ կը հրաւիրուի մաքրելու իր սրտին եւ հոգիին հաշիւները, որովհետեւ միայն ատով ան պիտի յաջողի բարեկարգել իր կեանքը, եւ միայն այս տրամադրութեամբ լեցուն մարդուն հոգին է, որ թափ կ'առնէ եւ կը բարձրանայ նիւթէն վեր՝ յաւիտենականութիւն, այսպէս ներդաշնակելով նիւթն ու աշխարհիկը տիեզերքի Մեծ եւ Աքանջելի Խորհուրդին հետ, հո՛ն գտնելով միայն իր յոյսերուն եւ երազներուն իրականացումը, փափաքներուն գոհացումն ու մաքուր կեանքի ծարաւին յագեցումը, կրկնելով Սաղմոսերգուին խօսքերը. «Անձն իմ ծարաւի է առ քեզ Աստուած հօր եւ կենդանի, ե՛րբ եկից երեւցայց երեսացդ Աստուծոյ» (Սաղ. ԽԱ:3): Հազարաւոր տարիներ առաջ երգուած այս սաղմոսը դարձած էր մարդու հոգիին ամենասիրելի երգը, որուն դարեր ետք Հայր Աստուած ի լրումն ժամանակի կը պատասխանէր մարդանալով Բեթղեհէմի երկնքի աստղերուն տակ, այսպէս կնքելով իր Նոր Ուխտը, որ Մարդ արարածին առաջ կը բանար կարելիութիւններու նոր ճանապարհ մը:

Ո՛վ զաւակներ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ, հաւատացեալները Աստուածորդւոյն եւ Խաղաղութեան Իշխանին մարմնով երեւալուն, այս գիշեր դարձեալ մեր

հետ միասին, ձեր էութեան խորերէն աղօթեցէք բոլորով սրտիւ, որ միանգամընդմիշտ փարատին, չքանան չարիքներն ու տագնապները աշխարհի երեսէն, եւ Աստուածորդւոյն սէրն ու խաղաղութիւնը թագաւորէ մարդոց հոգիներու վրայ:

Եւ ի՞նչ է Մարդը առանձինն առած, եթէ ոչ անդէկ նաւ մը, որ աննպատակ կը տատանի ժամանակի ալեկոծ ծովուն վրայ, միշտ ենթակայ սուզուելու աշխարհիկ մովթ մեղքերուն մէջ: Առանց Աստուծոյ եւ Անոր նախախնամող զօրութեան Մարդը գազան մըն է լոկ, վկայ՝ աշխարհի պատմութիւնը՝ երէկ եւ այսօր: Սակայն Քրիստոսի Ծնունդը կու գար հանդիսանալու մարդկային գիտակցութեան սկզբնակէտը: Սուրբ Ծննդեան տօնը սիրելիներ՝ Մարդ արարածին եւ անոր Արարչին երջանիկ հանդիպման տօնն է, այսինքն տօնը՝ Աստուծոյ հայրութեան եւ Մարդուն որդիութեան: Մենք ո՛չ թէ տարին անգամ մը, այլ ամէն օր կարիքը ունինք այս տօնին խորհուրդին: Ի՞նչ է Աստուածորդւոյն Ծնունդը, եթէ ոչ Մարդուն մէջ գտնուող հրեշտակը թեւաւորող խորհուրդը: Դժբախտաբար մարդ արարածին անտարբերութիւնը եղած է գլխաւոր եւ տխուր պատճառը, որ ան չհասկնայ իրեն սահմանուած մեծութիւնն ու ճակատագիրը եւ թոյլ տայ որ ան բանայ իր հոգիի դռները անբաղձալի հիւրերու եւ առիթ տայ, որ Քրիստոս ծնէր գոմի մը մէջ, «Զի ոչ գոյր տեղի յիշեալնին»: Իրա՛ւ քրիստոնեան պարտի ունենալ միակ իղձ մը իր սրտին մէջ, որ Աստուածորդին ամէն օր ծնէր ու մարնանար իր մէջ, որպէսզի զինք տանի այն փառքին՝ որուն սահմանուած է ան, ըլլալու Աստուծոյ որդի, որովհետեւ, «Տէր ասաց ցիս, որդի իմ ես դու, եւ ես այսօր ծնայ գրեզ»:

Այս սուրբ գիշերին, երբ դարձեալ կանգնած ենք Աստուածորդւոյն Ծննդեան Այրին վրայ, խնդրենք Սիրոյ եւ Բարութեան Իշխանէն, եւ յաւիտենական բժիշկէն՝ ան որ բացաւ աչքերը կոյրերուն, բժշկեց հիւանդներն ու կենդանացուց մեռելները, որ աշխարհն ու մարդկութիւնը փրկէ այս սարսափելի Քորոնայ համաճարակէն ու հանդարտին միտքերը աշխարհի բնակչութեան, եւ դարձեալ մեր հոգիներուն մէջ հնչեն «Փա՛ռք ի բարձունս Աստուծոյ եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն», հրեշտակներու երկնային մեղեդին, որ 2021 տարիներ առաջ, երջանիկ գիշեր մը լսուեցաւ այս համեստ Մսուրին վրայ, աւետելով համայն մարդկութեան Քրիստոսով կենդանագրուած խաղաղութիւնն ու անով յաւերժացած հաճութիւնը. Ամէն:

**Ձեզ եւ Մեզ Մեծ Աւետիս,
Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնեցաւ:**

